Téma: Společná úprava obchodních korporací

Předmět: Obchodní právo

Zaslal(a): Ovenka

ZÁKLADNÍ KAPITÁL

- Pro peněžité vklady, které se vkládají do společností, musí se splácet na účet, který povinně otevírá správce vkladu, banka je nesmí uvolnit k ničemu jinému než k uhrazovacím nákladům společnosti
- Vnášejí se i vklady nepeněžité – nemovitost se právně technicky vnáší tak, že ji společník, který se zavázal, předá správci vkladu společně s podpisem, prohlašuje se tak, že vnáší vklad do kapitálové společnosti
- Zásadně je vkladová povinnost splněna předáním movité věci správci vkladu
- Zákon stanoví, jakým způsobem se splácí specifické předměty vkladu (know-how)
- Movité věci (včetně peněz) společnost nabývá dnem svého vzniku
- Veřejného rejstříku se zapisují osoby, do veřejného seznamu věci
- Jestliže společnost nenabyde vlastnického práva, jsou společníci povinni zaplatit cenu vkladu v penězích (§ 26 ZOK)
- Součet vkladů vytváří sumu základního kapitálu, předmětem vkladu je auto, ale vkladem je vyjádření peněžní hodnoty, základní kapitál není nic jiného číslo, které vyjadřuje hodnotu předmětů přenesených společníky do základního kapitálu, společnost toto číslo musí uvádět ve své bilanci, je to vlastní zdroj financování společnosti X úvěr jsou cizí zdroje

Povinnost vytvářet základní kapitál – jen kapitálové společnosti a družstva, protože jejich společníci neručí, zapisuje se pouze u a.s. (20 milionů) a s.r.o. (1 koruna) – nezapisuje se ani u družstva, tam je základní kapitál variabilní

Funkce základního kapitálu

- Vyjadřuje míru účasti společníka na společnosti – platí to typicky pro kapitálové společnosti
- Základní kapitál je měřítko zisku a ztrát – pevná částka uvedená v rejstříku, mění se pouze složitým způsobem – platí to v hrubých obrysech
- Garanční funkce – nejvíce zpochybňovaná – vůči věřitelům je jedinou „ručící maskou“ – usilování o to, aby se kapitál reálně vytvořil (aby se správně ocenil, nepřifukoval) a také o to, aby pokud možno udržela svůj majetek alespoň na úrovni svého kapitálu a povinně tvořených rezerv (§ 350 ZOK – vyplácet zisk lze jen z přebytku)

Ochrana věřitelů se považuje za překonanou. Nemusí to odpovídat hodnotám majetku. Účetní test může společnosti vyjít dobře, ale mohou ho tvořit ještě nesplatné pohledávky (nemá likviditu).

- 40 ZOK – test úpadku – vztahuje se na všechny obchodní korporace

PODÍLY

= obecný pojem, vyjadřuje účast a práva a povinnosti z této účasti plynoucí

Majetková práva

- Právo na podíl na zisku (je to právo podmíněné, společnost musí zisk vytvořit a rozhodnout o jeho rozdělení)
- Právo na vypořádací podíl – vznikne, když jeho účast zanikne, ale společnost trvá, podíl má hodnotu
- Podíl na likvidačním zůstatku – vzniká tehdy, když se společnost ruší, aby následně zanikla

Nemajetková práva (podle Francie politická)

- Hlasovat ve vrcholném orgánu, účastnit se na správě, žádat vysvětlení, předkládat návrhy, právo na informace (ne v akciové společnosti)

Nemajetkové povinnosti společníků

- Povinnost loajality společníka vůči společnosti (§ 213 OZ), neměl by nadřazovat svůj zájem nad zájem obchodní korporace,
- Povinnost nekonkurovat společnosti (vztahuje se pouze na osobní společnosti, ne kapitálové)

Majetkové povinnosti účastníků

- Vkladová (u osobních jen když se rozhodnou dobrovolně)
- Příplatková povinnost (jen v s.r.o.)
- Uhradit ztrátu společnosti (u osobních)

Velikost podílu – určuje se zlomkem nebo procentem

Na účast v obchodní společnosti můžeme pohlížet dvojím způsobem:

- Podle toho, co je obsahem společnosti (soubor právních povinností)
- Podíl je také předmětem majetkového práva – můžu ho prodat, darovat, zastavit, směnit, vnést jako vklad do základu jiné korporace

Lze o něm vést soudí rozhodnutí nebo exekuci (je to věc). Podíl v a.s. a s.r.o. může být inkorporován do cenného papíru. Podíl reprezentuje ta akcie.

ORGÁNY OBCHODNÍCH KORPORACÍ

Orgán = jeden z atributů PO, aby se určitá entita mohla stát právnickou osobou, musí mít název, sídlo, ale také organizační strukturu, je tvořena buď určitou osobou, nebo skupinou

osob, které zajišťují fungování obchodní korporace uvnitř nebo i navenek, nemá právní subjektivitu, tu má PO, zastupuje navenek

- 151-67 OZ
- 44-70 ZOK
- Úprava představenstva v rámci akciové společnosti
- Zvláštní zákony (zákon o auditorech)

Členění orgánů

Z hlediska rozsahu oprávnění

- *Statutární* – podle české právní úpravy orgán, který má možnost jednat ve všech věcech (např. ve Francii jen orgán, který je upraven ve statusu), § 47-8 ZOK – jestliže zákon vyžaduje souhlas nejvyššího orgánu k určitému jednání – možnost dovolat se relativní neplatnosti v subjektivní lhůtě 6 měsíců a objektivní 10 let
    1. Je to jeden každý společník
    2. V komanditní společnosti každý jeden komplementář
    3. Představenstvo – u akciové společnosti, pokud vícečlenné, vždycky je to kolektivní statutární orgán a u družstev
    4. Předseda – když méně jak 50 osob
- *Ostatní*

Práva a povinnosti členů volených orgánů (jednatelé, člen představenstva/dozorčí rady)

- Přiměřeně (subsidiárně) se zde použije vztah mezi příkazníkem a příkazcem, odchylky stanoví smlouva, je-li uzavřena, případné odchylky vyplývají ze ZOK nebo OZ
- Vychází se z OZ – povinnost osobního výkonu funkce, výjimka § 159 OZ – pro hlasování lze zmocnit jiného člena voleného orgánu, ale ostatní věci musí dělat osobně, nesmí se nechat zastoupit
- Péče řádného hospodáře – byla dříve upravena v obchodním zákoníku – § 159 OZ – potřebné znalosti – manažerské, schopnost přijmout určité podnikatelské riziko, poměřuje se s jakýmsi fiktivním řádným hospodářem – ZOK -> § 52 – péči, jakou by v obdobné situaci vyvinula jiná rozumná pečlivá osoba, individuálně se stanovují přísnější nároky – subjektivizuje se to, § 51 ZOK – kdy ještě jedná pečlivě, respektive kdy

neporušil povinnost péče řádného hospodáře, nejde o odpovědnost za výsledek, ale za chyby v procesu rozhodnutí
    - ZOK nově formuluje některé speciální skutkové podstaty péče řádného hospodáře, pokud bylo rozhodnuto o tom, že společnost je v úpadku, může se rozhodnout o tom, že člen, který neodvrátil hrozící úpadek, ručí, sankce nedopadne za to, že nezabránil, ale že se nesnažil odvrátit, může dokázat, že odvracel, ale nepovedlo se
    - Insolvenční správce může žádat, aby vydal výdělek z výkonu funkce za poslední dva roky, nikoli ručení
    - Pokud přispěl k úpadku, rozhodne se o jeho vyloučení z funkce člena statutárního orgánu všech korporací
    - Dříve jsme nespecifikovali skutkové podstaty zanedbání péče řádného hospodáře, dnes jsou formulovány i právní důsledky, zpřísňuje se režim členů statutárních orgánů
    - Mělo by to mít reparační i preventivní účinek
- Právo na odměnu a náhradu účelně vynaložených nákladů – dříve když nebyla sjednána smlouva o výkonu funkce, podpůrně se aplikovala mandátní smlouva

ZRUŠENÍ A ZÁNIK OBCHODNÍ KORPORACE

- Musí nastat některý ze zrušovacích důvodů

Zrušení = právní důsledek některé z právních skutečností stanovených zákonem případně společenskou smlouvou, obchodní korporace ztrácí svůj účel, orgány vykonávají aktivity směřující pouze k jejímu zániku, rozhodnutí o zrušení korporace se ukládá do sbírky listin

Důvody zrušení:

- **Zákonné** (§ 168 a násl. OZ – pro které se zrušuje každá PO včetně obchodní korporace) – dobrovolné a nucené
- Uplynutím doby, na kterou byla založena
- Dosažení účelu, pro který byla založena (vytěžení ložiska kaolínu)
- Dnem, který je určen v právním jednání, o jejím zrušení – disociační rozhodnutí
- Rozhodnutí orgánu veřejné moci (rozhodnutí soudu o zrušení společnosti – pouze z taxativně uvedených důvodů – § 170 OZ)

- 93 ZOK – některé další důvody jen pro korporaci
- **Smluvní**

Společnost se zrušuje bez likvidace pouze v případě, že má právního nástupce, na kterého přechází dluhy. Plynule je převezme jiný právní subjekt. Jinak nastane likvidace, nemůže po sobě nechat nepořádek.

Likvidace – dříve v obchod. z. -> dnes v OZ (§ 187 a násl.)

= soubor operací, které směřují k tomu, aby společnost ukončila právní vztahy, jichž se účastnila, jedná se o zjištění jejího majetku, zpeněžení tohoto majetku, úhradu dluhů (včetně vůči státu), přebytek se rozdělí mezi společníky; mimosoudní vyrovnání majetkových vztahů společnosti

Společnost má i po svém zrušení právní subjektivitu, mění se práva a povinnosti společníků a orgánů. Působnost orgánů přechází na likvidátora.

Likvidátor se zapisuje do obchodního rejstříku, zápis je pouze deklaratorní (působnost nabývá už zvolením do funkce).

Neplatnost společnosti – když je společnost zakládána, v procesu zakládání může nastat řada chyb (chybí požadované náležitosti, chybí forma), § 128-31 OZ – nelze se domáhat toho, že nevznikla ani zrušit zápis do rejstříku, byť měl proces zakládání chyby (přijala zaměstnance, nakoupila nemovitosti, uzavřela nájemní smlouvy -> nejistota), taxativních 7 důvodů, pro které lze osobu prohlásit za neplatnou, 4 jsou v OZ a 3 v ZOK (§ 129 OZ a 92 ZOK) – např. chybí zakladatelské právní jednání, společenská smlouva má vadnou formu (chybí např. notářský zápis) -> v důsledku toho vstoupí do likvidace, zachovávají se účinky právního jednání, které učinila do svého zániku